

Posamezna številka:

60 vinarjev.

TABOR izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z dnevno naslednjega dne ter stane celoletno 120 K., polletno 60 K., četrletno 240 K., mesečno 10 K. Inzerati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Narodno se pri upravi TABORA, MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka:

60 vinarjev.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, levo. Telefon št. 24. SHS poštnište št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: I.

Maribor, torek 5. oktobra 1920.

Številka: 33.

Predpriprave za pogajanja med Jugoslavijo in Italijo končane.

Položaj na jugoslovensko-bolgarski meji. — Nemiri na Irskem trajajo dalje. — Papežev nuncij v Budimpešti.

Pred glasovanjem v coni A.

Maribor, 4. oktobra.

Danes osem dni bo že znan rezultat koroškega glasovanja. Hitreje kakor smo si mislili bo prišel dan, ki bo v zgodovini našega naroda eden najlepših: ona dežela, ki je bilo nekoč zibelka naše politične samostojnosti, ona dežela, ki je bila ob času probuje zibelka naše kulture in naše kulture in naše narodne misli, ki pa je potem obsojena, da postane plen mogočnega in nasilnega tujca, na ega tisočletnega tlačitelja, bo postala prvič svobodna.

Za nas je Koroška velikega pomena, a še posebno velikega pomena je danes po završeni svetovni vojni radi nove politične razmejitve srednje Evrope. Najprej je Koroška za nas velikanskega zgodovinskega pomena. Saj je ravno ona tista dežela, kjer je bil sedež prve neodvisne slovenske države, saj je stal in še stoji na njenih tleh oni kamen na katerem so naši svobodni pradedi ustoličevali svoje vojvode, kjer so jim ti vojvode morali svečano priseči, da bodo čuvali njihove pravice, njihovo vero, jezik in običaje. Mi Slovenci nimamo mnogo lepih spominov v zgodovini, a še oni najlepši naj bi bil omadeževan s tem, da bi na zemlji v kateri snava gospodaril tujec? Kako so ljubili bratje iz Srbije svoje nesrečno Kosovo, kako so stoletja kopneli po njega osvoboditvi — pa ne bi hrepenili mi? Da, kar je bila našim južnejšim bratom kosovska, to mora biti nam koroška zemlja. Že ta sam zgodovinski moment, daje tej deželi velikanski pomen, ki pa je dragocen samo za nas.

Drugi pomen Koroške za nas je tamošnje ljudstvo, ki je kri naše krvi, našega slovenskega plemena. Tisočletje so delali Nemci, da bi ga ponemčili, da bi mu zatrli slovansko zavest, toda zaman ves njihov trud je bil zaman. Koroško ljudstvo je ohranilo svoj jezik in svoje običaje kljub temu, da mu niso dali narodnih šol, da so ga povsod in vedno preganjali, morili in zatirali. To trdno, zdravo ljudstvo ob severni naši meji bo za našo državo velik kapital.

A tretji in največji pomen je za nas Koroška že radi zemljepisne lege same. S tem, da bo pripadla ta dežela naši državi, bo zabit med Italijo in Nemčijo, kateri se bo, kakor stoje stvari zadnje čase, gotovo pridružila Nem. Avstrija. S tem pa bo zadan italijanski rovarski in obkoljevalni politiki najhujši udarec, po katerem bo tudi v jadranskem vprašanju morala postati bolj mehka. Ko bode naše koroško ljudstvo v nedeljo, 10. t. m. oddalo svoje glasove za nas,

za našo skupno ujedinjeno državo Jugoslovenov, bo s tem izpodbilo velikansko moralno oporo Italije in vseh ostalih naših sovražnikov. Vprašanje naše zmage v nedeljo 10. t. m. je naravnost vprašanje naše narodne časti. Zahtevali smo po narodnem pravu to deželo za nas, niso je nam hoteli dati, češ, ta dežela ni naša, ta dežela je — nemška. Celo naši prvi prijatelji — Amerikanci — so si upali zalučiti nam v obraz to laž. Potem smo zahtevali plebiscit, katerega so nam dovolili z nekakim ironičnim nasmeškom, misleč, da nas bodo s plebiscitom, ki bo izpadel proti nam, osmešili. Danes pa smo v dno duše z našimi koroškimi brati trdno prepričani, da bo plebiscit postavil na laž naše nasprotnike, ne pa nas.

Z ugodnim rezultatom koroškega plebiscita, bomo lahko brez strahu stopili pred zeleno mizo direktnih pogajanj z Italijo. Ugoden rezultat glasovanja bo za nas pri tej zeleni mizi močna opora.

Ugoden izid glasovanja v coni A v nedeljo pa bo obenem tudi odločil usodo cone B. Ko bodo prebivalci Celovca izvedeli, da je njihov sen po osvojitvi južnega ozemlja končan, tedaj se bodo tudi zavedli, da so izgubili možnost življenja ter da bodo morali brez cone A samo bedno životriti. Ker pa se večini gotovo ne bo ljubilo životriti, se bo odločila, da pri glasovanju, ki se bo vršilo tri tedne pozneje, odda svoj glas tudi za Jugoslavijo. Cona B stoji že danes za nas ugodno, na deželo se lahko že sedaj zanesemo, neodločne so samo še širše mase v Celovcu. Te mase danes še kolebajo in se vsled terorja zagrizencev tudi še boje odkrito povedati svoje mnenje, toda ko bo izgubljena cona A, tedaj se ne bodo bale več.

Ugoden izid glasovanja v coni A, nam prinese tudi cono B s Celovcem in Gosposvetskimi poljem vred. Da pa bode glasovanje v nedeljo izpadlo nam v prilog, o tem ne dvomi nihče več, niti Nemci sami ne. Najzagrizenejši koroški Nemci so, ko so pregledali glasovalne imenike, vzklikli: »Wir haben unsere Stimmen zwar gezählt, aber es sind leider zuwenig...« Sedaj so pričeli v obupu sicer z vsemi mogočimi sredstvi rovariti proti nam in proti plebiscitu, toda vse to jim ne bo prav nič pomagalo — zmaga bo naša. Dne 10. oktobra bo praznik naše največje zmage.

Zunanja in notranja politika.

* **Socijalno-demokratska avtonomija.** »Naprej« je prinesel v sobotni številki programatičen članek o stališču

socijalnih demokratov napram bodoči ureditvi naše države. Socijalisti se zavzemajo za ureditev naše države po angleškem vzorcu. Socijalno-demokratska stranka bo zahtevala v konstituentni federativno ureditev s suverenimi pokrajinami. Predsednika poedinih pokrajin naj bi izbral narod sam, istotako pa tudi vse višje upravne uradnike. Tudi za občine se bo v okvirju pokrajin zahtevala čim širša avtonomija. Centralna vlada in uprava naj bi imeli samo pravico nadzirati avtonomne korporacije. Tako so več ali manj jasno že vse naše stranke povedale svoje mnenje o ureditvi naše države.

* **Mala antanta.** O mali antanti se zadnje čase mnogo govori in piše, vendar pa ni nikjer kake enotnosti. Enkrat naj bi bila to zveza Jugoslavije, Čehoslovaške in Romunije, potem naj bi obsegala vse države centralne Evrope z Avstrijo in Madžarsko vred; druge vesti hočejo vedeti o nekaki balkanski mali antanti, zadnje poročilo iz Dunaja pa pravi, da se osnuje mala antanta tudi v zvezi z Bolgarsko. Vse skupaj pa so samo ugibanja in včasih tudi le pobožne želje gotovih diplomatov. Mala antanta še ni formirana in se danes, kakor o gotovem dejstvu o njej še sploh ne more govoriti.

* **Pred pogajanj z Italijo.** Priprave za sestanek naših in italijanskih diplomatov radi rešenja jadranskega vprašanja se bližajo koncu. Pašić je sedaj, ker je mesto Protić prevzel vodstvo radikalne stranke, definitivno odklonil sodelovanje. Z dr. Trumbićem potuje Andrija Radović, mogoče, če se z italijanske strani udeleži pogajanj Giolitti, tudi Vesnić sam. Dr. Trumbić je je dobil neomejeno pooblastilo za pogajanja, tako da mu ne bo treba iskati naknadnih instrukcij. Sedaj se čaka samo še na odgovor italijanske vlade. Italijansko časopisje sodi jako različno o pogajanjih, dočim jih nekateri listi pozdravljajo, so drugi proti njim. Najbolj odkrito jih pozdravlja še »Giornale del Popolo«, organ reformistov ter pravi, da končno vendarle zmaga politika sporazuma med narodi. »Messaggero« piše o pogajanjih jako neprijazno, ker mu ne ugaja, da zahteva Jugoslavija Wilsonovo črto. »Giornale d' Italia« pa naravnost pozivlja vlado, naj se v pogajanja z Jugoslavijo ne spušča, ampak naj italijanska vojska ostane tam, kjer stoji danes. V italijanskih vladnih krogih pa sa zdi, do so mnenja, da je treba jadranski spor čimprej sporazumno rešiti, ker so stroški okupacije ogromni in neurejene razmere na Jadranu pravzaprav škodujejo samo Italiji.

* **Kompromisi.** Stojimo pred volitvami in volilno gibanje postaja

vedno živahniješe. Posebno je že žilvahnno v Srbiji ter v Bosni in Vojvodini. V Srbiji so posebno pridno na agitaciji manjše skupine. Mnogo prepira povzroča sestava kandidatnih list, ker mora biti del kandidatov kvalificiranih. V Bosni se je storil kompromis med demokrati in kmetsko stranko ter med radikalci in skupino Šerifa Arnautovića.

* **Konec debate o dogodkih na Hrvaškem.** Na sobotni seji narodnega predstavništva se je nadaljevala debata o interpelaciji posl. Bukšega o dogodkih na Hrvaškem. V debato so posegli poslanci Korač, Manojlović, Vojnović, Šegvić in dr. Po govoru ministrskega predsednika dr. Vesnića se je sprejel predlog posl. Manojlovića, naj se sestane parlamentarna komisija, ki bo na licu mesta proučila vzroke in razvoj nemirov na Hrvaškem. Na znanje pa se sprejme izjava vlade, da se bodo vsi krivci kaznovali. Narodno predstavništvo izrazi zaupnico vladi in preide na dnevni red. Ministrski predsednik dr. Vesnić je izjavil, da sprejme vlada prehod na dnevni red, kakor je predlagal dr. Manojlović. Po glasovanju je naznanil predsednik dr. Vukčević, da je bil predlog sprejet. Za tem je bila seja ob 13. uri zaključena.

Dnevna kronika.

»Da wird deutsch gesprochen.« Takega prepričanja je še vedno vodja mestnega stavbenega urada — vsaj nedavno je še bil, če se je med tem že premislil, bi nas le veselilo. Ampak takrat, ko je neki njegov uslužbenec zahteval bolniški list in ga je zavrnil, ker je bil nemški ter se je ob tej priliki osmelil g. ravnatelja opozoriti, da živimo v Jugoslaviji, ga je ravnatelj napodil češ, »Gehen Sie, wissen Sie nicht, da wird noch deutsch gesprochen.« Živel, Jugosloven, dr. Leskovar! Ko še niste vlekli plače in draginskih doklad vladnega komisarja za eno uro dela na dan, tedaj ste po »Malih Novicah« s'raljali bombe in obljubovali, da boste vsi to avstrijsko nesnago pomeli iz Maribora. Na zgorenjem vzgledu konstatujemo, da ste res — mož beseda!

— **Marburg a. d. Drau** še vedno straši na naši pošti v žigih na listinah, ki jih stranke dobivajo v podpis. Ker SHS pošta od prevrta še ni niti enkrat povišala poštnih pristojbin, radi verujemo, da je tako siromašna, da si niti jugoslovenskega žiga ne more nabaviti. Naše sočutje g. ravnatelj dr. Debeljak!

— **Dr. Koroščeve kupčije z jajci.** Iz krogov dr. Koroščeve stranke se nam poroča: Gotovo vam bo še v spominu, da je prišlo ob času generalnega železniškega štrajka nepričakovano mnogo jajc na trg, ki so se prodajala po 40 v na drobno. Od kod ta jajca? Najprej se je doznalo, da je ob času štrajka dospel v Maribor transport več vagonov jajc in da je moral ta transport, namenjen v Nemško Avstrijo, ostati v Mariboru. A takoj se

je po mestu raznesla govorica, da je ta transport jaje last ministra dr. Korošca. Mi smo se tej govorici najprej smejali, a ko smo videli, da postaja govorica nevarno obrekovanje za ugled našega ministra, smo se spomnili, da nam je naš minister ob priliki svojega dopusta o Veliki noči izrecno naročil, naj mu vse, kar se o njem javno ali zaupno govori, kolikor mogoče doslovno poročamo. Z ozirom na ta apel našega ministra se je eden od nas odločil, da dr. Korošca obvesti o tej jajti kupčiji. Sestavil je pismo, katerega — če bo treba, predložimo javnosti v prepisu — in ga odposlal na naslov ministra dr. Korošca. Povod za to opozoritev pa je se posebno dala direktna obdolžitve nekega nam osebnostno znanega moža S. V. iz Lajtersberga, ki je na opetovani opomin od naše strani, da ga za tako obdolžitve čaka velika odgovornost, trdovratno trdil, da so bili dotični vagoni jaje last ministra dr. Korošca, oziroma da je odposiljatelj teh jaje minister dr. Korošec; to trditve da se upa S. V., če bo treba, tudi pred sodiščem dokazati. Upoštevajoč se to okolnost, je bilo dotično pismo na ministra tudi temu primerno sestavljeno. V pismu se je ministru opozorilo na to obdolžitev, katero smo seveda smatrali se vedno za obrekovanje. Pisec je ministru odkrito in odločno v pismu nagrozil, češ, gospod minister, Vaša čast in ugled ter obziri na našo stranko zahtevajo od Vas, četudi Vam je zadeva osebno neljuba, da postavite — če treba — obdolžitve tega obrekovanja pred sodišče, da tam dokaže svojo podlo trditve. Ako bi Vi gospod minister napram takemu obrekovanju molčali, ali pa ga ignorirali ker je neresnično, bi s tem nepoučenim le potrdili resničnost obdolžitve. V tem slučaju ste kot minister nemogoč in naravnost prisiljeni, da odstopite. Ob enem bi bili pristaši stranke prisiljeni izvajati tozadevne konsekvence. — V tem smislu je bilo pisano pismo. Se predno pa je pismo bilo odposlano, je šel pisec k nekemu profesorju bogoslovja, ter mu dal pismo prečitati, nverjen, da bo dotični kot nekaj voditelj krščanske socialne stranke ta korak odobral. Toda kakšno presenečenje! Dotični gospod je odločno ugovarjal, naj se s takimi obrekovanji ne žali in ne nadleguje gospoda ministra. Potem je pismo predložil še nadzorniku naših hranilnic g. Pušenjaku, ki je ta korak — odobral. Nato je bilo pismo na ministra odposlano. Čakali smo z veliko napetostjo na odgovor. Med tem je prišel Orlovski tabor in z njim tudi minister dr. Korošec sam. Z ozirom na važnost vsebine pisma smo mislili, da bo gospod minister to zadevo raje osebno uredil tu na licu mesta. Toda Orlovski tabor je minil in z njim je zginil tudi minister, ne da bi se bil količikaj potrudil nas saj informirati o tej zadevi. Nekaj časa pozneje pa je pisec prejel od ministrstva — ne od ministra samega težko pričakovani odgovor, ki se skoro doslovno glasi: G. minister se zahvaluje na odkriti opozoritvi. V zadevi sami pa je gospod minister prepričan, da zamoremo svoje sovražnike le s smotvenim delom uničiti. . . . Če ste za tako obrekovanje na takem odgovoru že Vi presenečeni, si lahko mislite, kako smo se le mi. Ker je med tem kakor znano, minister zbolel, nismo hoteli izvajati nobenih korakov. Zdaj ko je ozdravil, odpadejo vsi obziri. In ker so nam v tej zadevi naši listi seveda zaprti, smo prisiljeni na edino to nam še preostalo pot do Vas. Gospod minister, zdaj ste primorani podati ne samo svojim pristašem, ampak celi javnosti pojasnilo: Ste kupčevali, ozir. tihotapili tudi z jajci ali niste?

— Nemško tolovajstvo na Teznu. V nedeljo popoldan so imeli Nemci na teznu kolesarsko dirko, po dirki pa veselico v gostilni Roth. Ker so se imeli tam mimo vrniti Sokoli iz Hoč, so jih čakali ter za njimi streljali. Ko je prišel mimo podnarednik Cuš, so iz zasede vstrelili nanj. Cuš je dobil dve krogli eno v roko ter drugo v trebuh ter leži sedaj v agoniji v rezervni bolnici. Več bomo o dogodku poročali jutri.

— Maribor v električni luči. V soboto zvečer se je po glavnih ulicah Maribora vprvič zasvetila električna luč.

Obločnice so se vžigale druga za drugo med velikim navdušenjem občinstva, ki je sledilo vžiganju od obločnice do obločnice. Dosedaj so razsvetljene samo glavne ulice, razpeljava tega električnega voda pa se nadaljuje tudi po ostalih ulicah. Veliko zaslug na tej pridobitvi ima ravnatelj mestne elektrarne inženjer Gostiša in vodja telefon. gradb. oddelka višji oficijal Bračko, ki je moral vse telefonsko omrežje preurediti.

— Volilni imenik za Maribor je volilcem do 10. okt. na razpolago. Vsak napreden volilec naj zanesljivo stopi na magistrat ali pa okrogno sodnijo in pogleda imenik svojega okraja, da vili, ali je vpisan ali ne. V zadnjem slučaju naj vloži takoj reklamacijo. Tiskovine dobiv. Tajništvu Demokratske stranke v Narodnem domu. Tam tudi lahko izve, ali je vpisan ali ne.

— Volilni imenik in zadnje ljudsko štetje. Klerikalci so izpustili povsod iz imenikov povsod vse tiste, ki so bili leta 1910 pri ljudskem štetju vpisani z nemškim občeovalnim jezikom. To pa je vseskozi nepravilno. Mi tukaj na Štajerskem dobro vemo, kako se je tisto vpisovanje vršilo in vsi naši listi so bili polni pritožb nad krivicami, ki so se takrat Slovencem godile. Ker je šlo za občeovalni, ne pa za materni jezik, so vsakogar, ki je živel v nemškem okolju in govoril nemški, vpisal v nemško rubriko. Drugi so živeli zopet v gospodarstvi odvisnosti od Nemcev in so pripustili, ali vse zamanj. Če pa smo dosledni, ne smemo danes trditi, da so ti ljudje — Nemci po jeziku in plemenu. Tiste pa, ki so se izrekli za Nemško Avstrijo, kakor cela vrsta nemških delavcev, pa je treba iz imenikov reklamirati.

— Onim, ki iščejo stanovanja in sobe, sporočamo, da je na Stolnem trgu cel kompleks hiš, to je škofija in še 2 hiši na desno in levo, z ogromnimi stanovanji in sobami, ki jih poseduje samo par samcev, tako da imajo nekateri častiti gospodje, ki nimajo svojega gospodinjstva, po 2 do 3 velikanske luksurijske sobe. Nadalje ima samec-ravnatelj semenišča 3 velikanske sobe, podravnatelj samec 2 sobi, katehet prof. Medved 3 sobe itd. itd. Blizamo se zimi, stotine skromnih duševnih in materialnih delavcev z otročiji pa bo brez strehe, privilegirani in bogati pa imajo cele dvorane za sprehanje in nihče se za to ne briga, kajti stanovanjski „ravnatelj“ Juvan mora štiti to zlahtno gospodo.

— Nemške podlosti na Koroškem. (Velikovec, 4. oktobra). Nemci so včeraj zopet pokazali, kako sami cenijo svoje častne obljube. Politična oblast je prepovedala shode, mi smo to zapoved spoštovali, Nemci pa so zopet zvičajno prelomili svojo obljubo in sicer na ta način, da so se za v nedeljo določeni shod že v soboto pripeljali v Velikovec oziroma v kraje, kjer so v nedeljo prirejali shode. Vkljub tej zvičajni pa so doživeli v Velikovcu, kjer so včeraj imeli dva shoda, velik fiasko. Shoda se je udeležilo komaj 200 ljudi in isti ljudje so se udeležili zopet drugega večernega shoda. Ker je z ozirom na nemške poboje pretečeno nedeljo prišlo v Velikovec tudi nekaj naših ljudi, so imeli Nemci drznost se pritožiti pri komisiji. A dobili so od komisije dolgi nos, češ, dajte vi mir in dali ga bodo tudi Slovenci, ki so se ves čas mirno zadržali, ne zmenivši se za nemški shod. Nemirnejše je včerajšnja nedelja potekla ob meji med obema pasoma. Toda nemire sta povzročila zlasti dva zloglasna duhovnika Krizaj in Fainig. Krizaj je sin slovenske rodbine iz Kranjske, rodbina se je preselila v Celovec, kjer je Krizaj že kot mladenič postal strasten jančar-nemecur. Krizaj je bil tisti, ki je najbolj širil „Südmärk“ med slovenskimi Korošci; Krizaj je bil tisti, ki ni hotel pokopati v Guštajnu našega junaka Malgaja; Krizaj je bil tisti, ki je s cerkvenim denarjem pobegnil v Nemško Avstrijo; Krizaj je tisti lopov, ki je izdal proslulo brošuro „Ob 11. uri“, v kateri na najpodlejši način zasramuje Slovenstvo, zlasti Jugoslovane. Zdaj se potika po Žiljski dolini, kjer namesto božje besede in o ljubezni med narodi pridiga najstrupenejšo sovražstvo vrti narodu, iz

katerega je sam izšel. Postenih Nemcev, ki poznajo njegovo preteklost, je sram, da taka propalica dela propagando med poštenimi Korošci. Fainig pa je že zdavno izobčen popolnoma propadli bivši duhovnik. In take dve propalici nastopati zdaj kot nemška župnika. Včeraj sta imela v okolici Grabštajna in Skočjana več shodov po § 2. Akoravno sta nas s temi shodi presenetila, so vendar naši ljudje kmala zvedeli za njimo agitacijo in dobila sta povsod odgovor, kakor sta ga zaslužila. Nemci raztrošajo glede prihodnje nedelje razne sleparije in laži, tako n. pr. da v nedeljo ne sme voziti noben vlak iz Jugoslavije na Koroško. Sicer je včerajšnja nedelja potekla kolikor doslej znano, brez posebnih zapetlajev. Položaj v splošnem za nas zadovoljiv.

— Pri državnem uradu zoper navijanje cen in verizanje, podružnici v Mariboru, so bili obsojeni sledeči navijalci, oziroma verizniki in tihotapci: Vinko Einbauer in Hinko Fekonja sta kupovala pri enem trgovcu cele zaboje žeblijev ter jih z znatnim dobičkom prodajala drugim. Prvi je bil obsojen na 2000 K globe ter na dva meseca zapora, drugi pa na 1000 K globe in en mesec zapora. Kazenski senat jima je znižal zaporno kazen na polovico. — Trgovec Oskar Billerbeck je prodajal cinkovo belilo za čevlje, zavitek po 2 dkg. za 3 K. Ker je imel pri tem 114% dobička, je bil radi navijanja obsojen na 1000 K globe in 8 dni zapora. Kazenski senat mu je spremenil zaporno kazen v nadaljnjo kazensko globo 3000 K. — Trgovka Roza Leirer je računala prekomerne cene za popravilo klobukov. Dobila je kazen 500 K globe in tri dni zapora. — Posesnik Jakob Rižner iz Bresternice je tihotapil v Avstrijo klobase iz Avstrije v Jugoslavijo pa barvo za sukno ter z njo verizil. Obsojen je bil na 1000 K globe in 5 dni zapora. — Ivan Rešek iz St. Janža pri Pljuju je bil ustavljen na poti proti Kamnici z enim konjem in eno kobiljo, ki ju je hotel vlihotapiti čez mejo. Za kazen je moral plačati 1000 K kazni ter odsedeti mesec dni v zaporu. — Ana Zupanc, Alojzija Rogau iz Grada, Katarina Koderman iz Stare Gore pri Sv. Kungoti, Marija Osterman iz Lajtersberga in Marija Reif iz Maribora so bile kaznovane, ker so poskušale vlihotapiti v Avstrijo slanino in klobase, vsaka na 500 K globe ter 8 dni zapora. Prva dvema in zadnji se je denarna kazen milostnim potom znižala. Razen tega se je vsem imenovanim zaplenilo blago.

— Trafikanti pozor! Tobačna glavna zaloga v Mariboru opozarja p. n. trafikante, da poteče rok za vplačevanje za prihodnjo dobavo s 7. oktobra 1920. Na poznejša predplačila se ne bode zamoglo nikakor ozirati.

— Ustmena licitacija za dobavo mesa do 1200 kg. dnevno za garnizon Maribor za mesec novembra 1920 proti položitvi kaucije od 40.000 K se vrši dne 11. oktobra ob 10. uri dopoldne pri Mariborski pukovski okružni komandi.

— V Hočah zmanjkalo kolo. Pri nedeljski veselici v Hočah je iz veselice nega vrta zmanjkalo kolo, last pekovskega pomočnika Ivana Biteznika, Krčevina 203. Kolo ima znamko Bruck a/Mur in št. 60.230. Kolo naj se proti nagradi vrne na zgornji naslov.

— Vodstvo mestne plinarne nazonja vsem odjemalcem plina, da se v številu dan 20. septembra nadalje plačuje državna trošarina in sicer K 1-60 od vsakega m³ plina. Ta trošarina se plačuje samo za plin, ki se ga rabi za svetilne namene, med tem ko je plin, namenjen za kurjavo štedilnikov ali pogon motorjev, trošarina prost. Na plin, ki je namenjen za razsvetljavo, kurjavo štedilnikov ali pogon motorjev, pa prilaga skozi isti plinomer, se istotako plačuje trošarina.

— Poziv gg. odvetnikom in notarjem mariborskega okrožja. Od me seca aprila 1920 dalje so se vršila pogajanja med društvom odvetniških in notarskih uradnikov in gg. šefi. Bila so številna zborovanja med društvom in gg. šefi posebej in zopet pogajanja zastopnikov obeh strank skupaj. Društvo je hotelo, priti na vsak način do razjasnitve našega gmojnega položaja. Ker so se nekateri šefi meseca aprila 1920 tozadevno uprav indiferentne kazali, napovedan je bil že štrajk za dan 16. aprila 1920. Dobri volji in naravnost požrtvovalnem sodelovanju od strani društva, se je zahvaliti, da takrat ni prišlo do skrajnih korakov in da so se začela resna pogajanja. Dne 23. septembra 1920 se je končno dosegel sporazum glede tačasnih plač. Vsi gg. šefi v Mariboru so podpisali, da soglašajo z društvom spremenjevalnem predlogom, da dobivajo od 1. septembra 1920 naprej mesečno sposobni koncipijenti 2600 K, kvalificirani pis, ravnatelji 2600 K ter perktne strojepiske 1300 K. Večina gg. šefov je dne 30. septembra 1920 svojemu uradništvu tudi izplačala plače v smislu tega sporazuma. Društvu pa so došle že od nekaterih strani pritožbe, da se ob izplačilu dne 30. septembra 1920 ni so vsi gg. šefi držali tega od njih podpisanega sporazuma, ter so nekateri kar svojevolično izplačali stare nižje plače, tako možkemu, kakor ženskemu osebju, neoziraje se na solidarno postopanje s svojimi kolegi in neoziraje se na društvene ukrepe. Odbor najodločnejše protestira proti takemu kršenju doseženega sporazuma. Vsaj vendar nismo od meseca aprila, torej pol leta, gojili pogajanja za to, da imamo sedaj sporazum samo na papirju. Mi zahtevamo ter pričakujemo, da se tega sporazuma vsi gg. šefi mariborskega okrožja tudi drže. Clani, kojim se tozadevno krivica godi, naj se s točnimi navedbami obrnejo na društveno vodstvo, ki bode na vsak način in z vsemi sredstvi pripomoglo doseženemu sporazumu do polne veljave.

— Otvoritev paketnega prometa s Cehoslovaško, Nemčijo, Francijo, Svico in Bolgarijo. S 1. oktobrom t. l. se je otvoril poštno-paketni promet (do teže 5 kg) med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Nemčijo, Francijo, Svico in Bolgarijo, a s 15. oktobrom 1920 se otvori tudi paketni promet (do teže 20 kg) z republike Cehoslovaško. Pristojbine, ki jih mora plačati pošiljatelj vnaprej in druga določila je poizvedeli pri vsakem poštnem uradu.

— Občinski gospodarski urad, naznanja, da zapade oddaja sladkorja za „avgust 1920“ z 5. oktobrom t. l. Počeniš z 6. oktobrom t. l. izdajal bode sladkorna nakazila za mesec „september 1920“, in sicer le onim trgovcem, koji predložijo dokazila o oddanem sladkorju (odrezke avgust 1920). Cena sladkorju znaša: za trgovce K 53-80, za konsumente pa K 53-60 za kilogram, odmerek pa 60 dkg za osebo; takratni veljavni odrezek je „september 1920“.

— Otvoritev plesne šole Pečnik. Mednarodni, oblastveno koncesijonirani plesni učni zavod Pečnik za moderno plesno umetnost, estetično in lepo vedenje, otvarja končnoveljavno v pondeljek 11. oktobra ob pol 19. (pol 8.) uri plesne kurze v mali dvorani kazine, ki je oddana samo plesnemu institutu. G. Pečnik se je ravnokar vrnil iz svojega študijskega potovanja na Dunaj ter bo učil samo najmoderneje plesne. Opozarja se tudi nato, da je deželna vlada dovolila obisk instituta tudi srednješolcem, ter obvestila o tem njihova ravnateljstva. Otvoril se bode tudi kurz za odrasle, ako se jih priklasi zadosno število. Vpisovanja dnevno od 15.—17. ure v Krekovi ulici št. 8, pritičje, kjer se dobri tudi potrebne informacije.

— V Milanu so zasedli delavci zopet tovarno Ansaldo. Zahteva se, da se odpusti iz službe one delavce in tehnični personal, ki se niso udeležili prve zasedbe.

— Dr. Robert Pattai, bivši predsednik dunajskega parlamenta, je umrl na Dunaju v 75. letu svoje starosti.

Zdravstvo.

Para-legar A. in B.

(Pojasnila docenta dr. Ivana Matkota.

I.

Kakor smo že poročali v „Taboru“, je izbruhnila v Framu epidemija para-legarja A in B; v poteku katere je zbolelo dozdaj nad 20 oseb od teh sta 2 umrli. Ker se ta bolezen zlasti v zadnjem času precej pogosto pojavlja tudi v okolici Maribora in v mestu samem, smo naprosili g. docenta dr. Matkota, da nam poda nekaj podatkov o tej bolezni. Na podčrtana vprašanja je gospod docent članu našega uredništva podal sledeča dojasnila:

Epidemiologija bolezni.

Ime para-legar izvira od znanega epidemiologa Schottmüllerja, ki je hotel s tem označiti, da eksistira poleg pravega trebušnega legarja slična bolezen, ki pa ima svoj izvor ne v bacilu trebušnega legarja. Potom raznih znanstvenih pripomočkov se je dogotalo, da bolezen para-legar povzročujejo različni bacili, med katerimi ravno bacilus A in B zavzemata najodličnejše mesto. Opozorjam, da je para-legar A jako redek v primeru z razširjenim para-legar B, vsled tega se nanašajo moja izvajanja zlasti na para-legar B. Tudi v franski epidemiji imamo le malo slučajev, ki so okuženi s para-legarjem A; večinoma bolehalo na para legarju B.

Zanimivo je, da je bila ta bolezen pred vojno malo znana. Od l. 1915 naprej pa se širi vedno bolj in tvori danes poglavito vlogo med legarnim obolenjem. Para-legar A se je pred svetovno vojno le redkokdaj pojavil v Srednji Evropi, med tem ko je trajno doma v Sever. Afriki in tropskih deželah. Zelo zanimivo je tudi dejstvo, ki se je opazilo v svetovni vojni, namreč, da se je širil para-legar v isti meri, kot je padalo število na pravem legarju obolelih vojakov.

Na kakšen način se okužimo?

Največkrat se zgodi okuženje z življenjem inficiranih (okuženih) jedil, predvsem z mesom, klobasami, ribami in mesom od gosk; nadalje se prenaša bolezen z mlekom, sirom, jajci, moko, konzervami, košarji (raki, školjke). Povdarjam, da se s svežim mesom zdravega živinčeta ne more prenesti bolezni. Meso je le tedaj nevarno za okužbo, če izvira od bolnega živinčeta ali pa če se zdravo meso po meša z otrovanim (okuženim), kar je mogoče pri pripravljanju klobas ali v nesnažni mesnici, kjer se položi zdravo meso na mesto, kjer je preje ležalo okuženo meso ali pa, da se zdravo meso položi tik poleg okuženega, rečimo zdrava gnjat se okuži, če leži poleg okužene gnjati. Nadalje se ta bolezen prenese z otrovanim umetnim ledom. Prenašajo jo podgane, miši mravlje, zlasti muhe. Slednje jo prenašajo na ta način, da obvisi na njih nogah in tipalnicah bacili, katere potem prenašajo od kraja do kraja. Zanimivo je, da so zlasti papige nevarne za razširjenje slične bolezni, ker so same nagnjene k para-legarju oziroma za psitakoznega bacila, ki spada k grupi para-legarja.

Prenašanje para-legarja B od človeka na človeka igra jako malo vlogo v primeru z mesovo okužbo.

Važno je tudi, da čim starejša je okuženo meso, tim nevarnejše je za človeka in tem hujše je za potek te bolezni.

Bacili para-legarja so jako razširjeni v naravi. Oni žive kot nedolžni bacili (saprophyti) v črevih vseh naših domačih živali (govedi, telet, konjev, svinj, gosk, psov, domačih in morskih kuncov, podgan, miši itd.) in se izločajo v blato teh živali. Za zdravo živali so torej ti bacili nedolžni. Vendar pa lahko povzročajo pod gotovimi prilikami otrovanje krvi pri kravah, konjih in svinjah, potem pljučna vnetja in vnetje pljučne mreže pri teletih itd.

Človeku škodujejo le oni bacili te vrste, ki povzročijo obolenje živali, torej oni, ki so svoj nedolžni značaj saprophytnega življenja v živalskih črevih zgubili. Povdarjam, da je ta bacil v

saprophytnem položaju nedolžno za človeka. Nevaren mu je še tedaj, če je postal v bolnem živinčeta strupenega značaja. Toda znani so tudi slučajji, da so bili bacili sicer nevarni za živino, na drugi strani pa so bili isti povsem nedolžni za človeka. Vkljub temu pa igra okuženje z mesom bolane živine najvažnejšo vlogo pri otrovanju človeka.

Važno je, da ti bacili izločajo zelo nevaren strup, katerega tudi s kuhanjem in praženjem mesa ne moremo uničiti. Meso okuženega živinčeta je torej tudi v kuhanem in praženem stanju nevarno za vživanje. V tem slučaju škodujejo torej ne bacili kot taki, ampak njihovi strupi.

Vohče se mora reči, da je življenjska sila teh bacilov različna in da lahko vsak čas nedolžni bacili postanejo nevarni za živali in človeka. Prožna sila teh bacilov je precej velika in se zlasti dolgo časa obdrži v vodi. Torej tudi voda kot taka pride pri raznašanju bolezni v poštev. Največkrat se voda okuži s tem, da se izlivajo v njo odpadki bolanih živali ali pa, da se koplejo v njej bolne živali. Dolžnost sleherne občine bi bila, da zabrani kopanje živali v potokih in da se ne izliva v nje gnoj iz hleva.

Kultura in umetnost.

— Iz slovenskega mestnega gledališča. Jutri v torek gre preko našega odra noviteta, družinska drama „Marija Magdalena“ od Heibelja. V tej igri nastopijo v glavnih vlogah Bukšekova, Skrbinšek, ki je vsled bolezni Bratine v zadnjem času prevzel vlogo. O drami sami pišemo jutri. V sredo pa se ponovi ob znižanih cenah iz lanskega repertoarja „Španska muha“ ena najbolj zabavnih burk preteklega sezone.

— Koncerti Zlatka Balokovičeva. Program koncertov v Ljubljani, Celju in Mariboru je razviden iz lepakov. Na glasovirju bo umetnika spremljala njegova sestra Zora Balokovičeva, odlična pianistka. Opozorjamo, da je Balokovičeva igra Paganinijevega „Koncerta D-Dur“ izvanredno imponirala v inozemstvu in da je Wienaškega „Carneval russe“ eno najtežjih del violinske literature. Po koncertih v Sloveniji odide Zlatko Baloković, kakor smo že sporočili, v inozemstvo na zopetno turnejo, katere se začne s koncertom v Londonu dne 20. oktobra. Meseca novembra bo priredil v Parizu več koncertov s spremljevanjem orkestra Lamoureux (I. kapelnik Chevillard). Za te koncerte se francoska javnost že sedaj živo zanima. Dne 23. septembra je koncertiral Zlatko Baloković v osješkem gledališču z nepopisnim uspehom. Apeliramo na občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži takojšnjih koncertov teka velikana, katerega ves kulturni svet pozna boljše, kakor mi njegovi sorojaki. Prodaja vstopnic v trgovini muzikalij Josip Höfer, Solska ulica št. 2.

— Zveza kulturnih društev v Ljubljani. (Poziv k sodelovanju.) ZKD prične takoj z delovanjem. Zveza hoče predvsem oživeti vsa napredna, kulturna društva k intenzivnemu duševnemu delu. V ta namen namerava prirediti po celi Sloveniji v mestih in na deželi primerna ljudska pa tudi znanstvena predavanja, ki naj občinstvo zlasti spodbujajo k veselju do čitanja, do nadaljne samostojne izobrazbe in do duševnega dela sploh. Vabimo tem potom vse napredne kulturne delavce k sodelovanju in jih prosimo, naj blagovolijo sodelovati. ZKD v Ljubljani, Nalogodni dom I. nadst. jeli so pripravljene sestaviti primerno predavanje iz katerekoli stroke. Zveza jim bo povrnila vse stroške in plačala za trud tudi primeren honorar.

Sodišče.

Porota.

Maribor, 27. septembra.

I.

Od vislice na 3 letno ječo.

Služaj Eve Goričan se ne pripeti tudi ne vsako leto. Pri zadnji poroti je

bila obsojena na smrt, ker je svojega otroka tri dni po porodu vrgla v Dravo. Takrat se je dvorni svetnik Cajnkarkot predsednik porotnega senata na vso moč upiral proti obtožbi na detomor. Kasacijsko sodišče pa je kakor smo že obširno poročali zavrglo njegove pravne in najbrže tudi zastarele osebne nazore ter v polnem obsegu pritrdilo ničnostni pritožbi zagovornika dr. Haasa. Slučaj se je moral vnovič razpravljati. In danes obtožuje državno pravdnštvo že na smrt obsojeno samo radi detomora.

Obtoženka je obnovila svoje obupno stanje v katerem se je tedaj nahajala: nezakonski oče ni hotel nič slišati o otroku, je zapeljano dekle še ovadil orožnikom, mati niu botra ni mogla dobiti za krst otroka, — kratkoma storila je svoje dejanje o obupnem duševnem razpoloženju. Njen zagovornik dr. Haas, je apeliral na sočutje porotnikov, češ, v strahu skozi tri mesece, da je obsojena na smrt, se je za svoje dejanje že dovolj pokorila. Toda ta apel je našel samo pri dveh inteligentnejših porotnikih odmeva; drugi so jo z mirno vestjo pognali v triletno ječo. Toda kakšen preobrat je Eva Goričan povzročila v kriminalistiki detomorov, to smo že pojasnili.

II.

Tudi čez 9 dni še vedno detomor.

Antonija Piko — tudi naša znanca izza predzadnje porote je prva, ki se ima Evi Goričan zahvaliti, da ne bi že lahko obvisela na krvinkovnem konopcu. Spominjate se še, da je porodila v bolnici v Celovcu, da so jo po 9 dneh pognali iz bolnice in da je potem vrgla svojega otroka v Vrbsko jezero. Tudi ona je bila obtožena navadnega umora in tudi ona bi bila obsojena na smrt. Pa tudi zanj se je zavzel dr. Haas, razprava je bila preložena v svrhu zaslišanja zvedencev. In dr. Jurečko ter dr. Zorjan sta izrekla: dekle je duševno precej omejeno, toda za svoje dejanje odgovorna ampak — in to je velevažno za vse bodoče slične slučaje — ampak ona je izvršila svoje dejanje še pod vplivom poroda. Kajti: dokler je bila v bolnici, je imela vso oskrbo za otroka in zase. Ko pa je prišla 9. dan ven, se je še le zavedala svojega položaja: domov ne sme, ker je očem strog in se ga tembolj boji, ker je že ena hči mu prinesla nezakonskega otroka; nazaj v službo ne sme z otrokom, to so ji izrečno povedali, ko so jo odpravili na porod v bolnico; oče nezakonskega otroka je pobeignil neznanu kam, pri odhodu jo je še zasramoval; denarja za oskrbo otroka ni imela — torej kam? V jezero! Najpreje otroka, potem še samo sebe... Otrok je našel pokoj na dnu Vrbskega jezera. In ko je tudi ona hotela za njim, pride po cesti, ki pelje tik jezera, človek. — Dekle kaj strmiš v jezero? To ni nič za mlade ljudi. Odsli je domov, ter materi zaupala, da ji je otrok umrl in leži že pokopan.

Dane ponavljamo nadaljne tragedije: stvar je prišla na dan in Antonija Piko je že zadnjič stala tik pred vislicami. Danes jo obtožujejo in sodijo samo radi — detomora; pri nas gotovo prvi slučaj. Ze prvi pogled na to slaborejeno, jetiki zapisano dekle (od 13 otrok je umrlo 5 na jetiki), pouči vsakogar, da to dekle z globoko odprtimi očmi ne more biti popolnoma normalno. Za vzgled samo nekaj podatkov iz zdravniške preiskave: Kaj je Amerika? — Veliko mesto? — Kje? — Ne vem! — Kaj je Rim? — Tudi mesto! — Kaj je tam posebnega? — (Se dolgo pomišlja, nato odgovori resnobno: papeži! — Koliko? — Tam so trije papeži, ker imajo mnogo dela.... Upamo, da imate na teh vzgledih njenega duševnega obzorja dovolj. Tudi žrtev razmer ni našla milosti pri ljudskih sodnikih. Obsojena je na 3 leta težke ječe.

Najnovejša poročila.

Jadranska pogajanja v rimskih kabinetu.

LDU Rim, 2. oktobra. (Agenzia Stefani.) Na današnji seji ministrskega sveta so sestavili seznam novih sena-

torjev. Nato so prešli na razpravo vprašanja glede pogajanj z Jugoslavijo, ter ugotovili podrobnosti.

Položaj v Caribrodu.

LDU. Beograd, 3. oktobra. Iz Pirota javljajo: Odkar se je pričelo delo komisije za razmejitev med Jugoslavijo in Bolgarsko so pričele razširjati bolgarske oblasti vesti, da izpraznijo vse ozemlje okrog Caribroda, ki je prisojeno nam. Uradniške družine se že izseljujejo, meščani pa so sklenili, da ne zapuste svojih domov. Da bi še bolj uplivali na izseljevanje prebivalstva, so razširjali bolgarski šovinisti vesti, da bo bolgarsko prebivalstvo izpostavljeno terorju naših čet, kadar pridejo ter da mu bočo zaplenili vse imetje. Tako tendenciozne vesti razširjajo posebno bolgarski častniki, ki gredo v svoji mirnji do Srbov tako daleč, da javno napadajo naše ljudi, ki prihajajo po svojih poslih v Caribrod. Bolgarska vlada je uvidela, da ima ta propaganda lahko neugodne posledice; zato je poslala v Caribrod bolgarskega emisarja, ki je po vaseh okrog Caribroda imel nekoliko nagovorov na kmetско prebivalstvo, v katerih je zatrjeval, da so vse vesti o surovosti srbske vojske in srbskih civilnih oblasti neresnične. Pozival je ljudi, naj se pokore srbskim okupacijskim oblastim ter poudarjal, da sta srbski in bolgarski narod enaka po veri in po jezikovnem sorodstvu, da si bosta kmalu zaveznika in da med njima nikoli več ne bo prišlo do prelivanja krvi.

Resni nemiri na Irskem.

DKU London, 3. oktobra. (Wolf.) Pri pogrebu dveh pred kratkim usmrčenih policistov je prišlo v glavnih ulicah Coorka do splošnega streljanja. Ti nemiri so bili povzročeni najbrže radi agresivnega zadržanja dveh policistov. Dva ali trije civilisti so ranjeni. — Sinfajnovci se poskušajo polastiti policijske vojašnice v Frenchpattu. Pred napadom so zasedli vse okoli stoječe hiše. V vojašnici sta se nahajala dva stražmojstra in 12 policistov. Prvi napad je bil odbit. Sinfajnovci so ga ponovili pozneje, ko so zasedli na vojašnice nazidarno pošno poslopje. Boji so trajali dve uri. Na pomoč se je odposlalo vojaštvo.

Papežev nuncij v Budimpešti.

LDU Budimpešta, 3. oktobra. Danes popoldne je došel semkaj papežev nuncij msgr. Lorenzo Schioppa. Zupan je nuncija pozdravil v francoskem jeziku, pri čemer je poudarjal, da po štiri letih sedaj zopet pošilja sv. Oče na Ogrsko svoje samostojno diplomatsko zastopstvo. S tem je papež prehitel vse druge države v priznanju Madžarske. Nuncija je pozdravil tudi knezoškofijski vikar, dr. Meszaros, v imenu madžarskega duhovništva v latinskem jeziku. Nuncij se je zahvalil za pozdrave ter odšel v vseučilišče, kjer ga je v imenu profesorskega zbora pozdravil v latinskem jeziku rektor vseučilišča.

Rusko-poljska pogajanja v Rigi.

DKU Kodanj, 3. okt. (Wolf.) Varšavski dopisnik „Berlinskih Tidend“ brzojavlja: Po poluradnih poročilih iz Rige je malo upanja za sporazum, ker je Joffre, kakor se čuje, na povelje Trockega predložil vrsto ruskih predlogov, na katere noče Poljska pristati.

Velik požar v pristanišču Galvestona.

DKU. London, 2. oktobr. (Reuter) V pristanu Galveston je nastal velikanski požar, ki je uničil zalogo bombaža in pokvaril več parnikov. Škoda se ceni na dva milijona dolarjev.

Rusi in Romuni.

LDU. Beograd, 3. okt. Iz Bukareste javljajo: Čičerin, komisar sovjetske Rusije za zunanje stvari je ponovno brzojavil romunski vladi ter jo pozval, naj stopi v odnose s sovjetsko Rusijo.

Gospodarstvo in trgovina.

| Govedo kupuje posebna komisija v Sloveniji za Črno goro. Dosedaj je nabavila 54 plemenskih bikov, 290 luncv in 58 krav.

| Razstavo čeških strojev name-rava prirediti neka ugledna čehoslovaška tvrdka v Jugoslaviji.

| Suhe ribe iz zasedenega ozemlja se bo smelo po naredbi ekonomskega finančnega komiteja uvoziti v Jugoslavijo. Z dalmatinskih otokov se bo smelo uvoziti 1200 zabojev brez izvozne carine.

| V Beogradu so v veljavi sledeče tržne cene: 1 kg črnega kruha 3 din., beli 3'50 din., 1 kg moka 3 din., 1 kg govedine 8 din., 1 kg svinjetine 8 din., 1 kg slanina 9 din., 1 kg masla 18 din., 1 liter mleka 2 din., 1 kg krompirja 0'80 din., 1 kg zelja 1'50 din., 1 kg soli 2'50 din., 1 kg kave 12 din., 1 kg goveda žive vage 4'50 din., 1 kg svinjetine žive vage 5 din., 1 kg ovce žive vage 3 din. in 1 kg koze žive vage 2'50 din.

| Novosadski trg. Vsled dovoljenja izvoza 15.000 vagonov je poskodila pšenica na 740—800, rž 590—620, ječmen 450—470, oves 220—240, koruza nova v storžih 70—100, stara za eksport 300—320, moka št. 0 1260, št. 2 1120 in št. 6 10'60 kron.

| Beograjska produktivna borza. Koruza zdrava, franko Dunav 86—82, macedonski ječmen, franko vagon Beograd 130—118, bela moka št. 0 335 do 326, svinjska mast 975—930.

| Angleško-ruski trgovski sporazum. Londonski bankirji in finančni krogi so naprosili nujno Lloyd Georgeja, naj odloči ves ruski dolg, ker je to neobhodno potrebno za osnovo trgovskega sporazuma z Rusijo.

| Lastnina nemških podanikov v Italiji. Ministrska seja je sklenila, da se vrnejo nemškim podanikom vsa njihova posestva v Italiji do višine 50.000 lir vrednosti.

| Banka za električna podjetja v Curihu, največja banka v Švici, je

ustavila izplačitev kapitala. Ta najuglednejša banka, katero se je smatralo obče kot najsigurnejše mesto za vlaganje kapitala, je imela pasivni saldo 55 milijonov švicarskih frankov. To pomeni za švicarske banke katastrofo prvega reda.

| Nemške ladje se bodo po sklepu reparacijske komisije prodale. Na prodaj je šlo 2 milijona ton, 42 potniških in 106 blagovnih parnikov. Precej kupcev se je že javilo.

| Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel te glasom razpisa z dne 20. avgusta 1920. I, br. 11.365 preloži od glavne direkcije posrednih davkov sporočilo sledeče vsebine: „Z naredbom te direkcije z dne 16. februarja t. l. br. 1370 je bil prijavljen direktor financ sklep gospodarsko-finančnega komiteja, s katerim se dovoli prozvajanje alkohola iz pokrajine in za prehrano naroda neupotrebljive hrane proti napovedi, podvrženi davku za proizvajanje. V istem sklepu je ravedeno, da to dovoljenje in z njim v zvezi izdani predpisi veljajo do septembra t. l. Direkcija financ se opozarja na to okolnost, da takoj nujno opozori nadzorne organe ter da jih pozove, da preprečijo proizvajanje alkohola iz kateresibodi hrane proti napovedi, podvrženi davku za proizvajanje.“

| Vinska trgovina. Čehoslovaška kupuje le stara, močna vina. Na Slovaškem kaže letošnja vinska letina radi deževja slabo. Poljska in Avstrija kupujeta letotako le vina starejših letnikov. Novo vino ne vživa zaupanja, ker se splošno računa z padcem cen. Posebno naša vina se jim zde previsoka v ceni. Na francoskem je trgalev končala ter je boljše kot lansko leto. Le mestoma je kakovost slaba in množina manjša. Starino z 8 stopinjami se prodaja od 60 do 96 frankov hl. V Istri je trgalev že pričela. Kakovost izvrstna, cena trdna. Zahteva se za 100 kg. grozdja 60 — 100 lir. Povpraševanje po starini je živahno, vendar je jako malo zaloge. Na Primorskem bo srednja količina drugače izbornega

vina. Cene trdne. V Grčiji je trgalev rdečega grozdja končana. Cene so pa višje ter se zahteva za oko 40 do 65 lept. Za stari muškati se zahteva do 195 drahm za hl. V Jugoslaviji ima rdeči mošt 14 do 18 odstotkov sladkorja, beli pa do 19 stopinj. Cene še niso trdne, ker še ni kupčij.

| V Ameriki je začelo zadnji čas zelo primanjlovali papirja. Vzrok temu je, ker je začela Kanada, glavni dobavitelj Zjedinjenih držav, izvažati svoje papirne izdelke na Angleško. Ameriški časniki, kateri imajo radi ogromnih oglasov do 80 stranic, pošiljajo velike količine papirja, katere se ne morejo pokrivati z uvozom. Lastniki tiskarn so radi tega stopili v stik s finski, norveški in švedskimi tiskaricami, katere jim bodo osigurale največji del papirnih izdelkov.

| O nemškem gospodarskem in finančnem položaju je govoril državni tajnik Bergmann na bruseljski konferenci. Medtem ko je imela Nemčija pred letom 1913 v celotni dolga 5 mi-

liard, je znašal 31. avgusta 1920 240 milijard in se bo z zaključkom računskega leta 1920 še zvišal, ker znašalo državno — železniški in pošt-ni deficit že sedaj nad 56 milijard mark. Da se uredi prijemki, se vpelje v Nemčiji davčna reforma največjega stila. V vojnih izdatkih in radi pogodbe mirovne konference se nedado izvesti prihranki. Izvršitev mirovni-pogojev je stala v letih 1919 in 1920 nad 47 milijard. V zdrževanje narodne milice stane neprimerno več, kakor pa splošna vojaška dolžnost. V rastočimi davčnimi prijemki se uga ustaviti izdelava bankovcev in vključ momentanim veselim razmeram ni finančni položaj Nemčije obupen. Nemčija se vrača polagano zopet k redu in volje za delo je najti povsod.

| Izvoz suhega sadja je dovoljen. Izvozna carina znaša 10 dinarjev za 100 kg.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Najboljši pisalni stroj
UNDERWOOD
stane samo 18.000 K.
Naroča se pri tiskarji
Ludovik Šaf. Maribor
Prešernova ul. 1 565
Zastopnik „Underwood“-stroja in
pomagalcev, aparatov „Opelograph“.
Tel. 48. Brzjav. Papiršč. Maribor

STAMPILJE
VSAKE VRSTE
K. KARNER
MARIBOR
GRAJSKA ULICA ST. 3

Pristopajte

Jugoslov. Matice!

Izveščano strojepisno
(-pisec), zmožno sloven-
ščine in nemščine, event.
tudi slov. stenografije, sprej-
me takoj pisarna odvetnika
dr. Irgoliča v Mariboru.
574 2-1

Prodaja se perzijska prepro-
ga, stojalna ura, salonsko
ogledalo, gosli, ženski plašč.
Naslov pove uprava. 573

Kupil bi večjo trgovino z
železnim in specerijskim ali
mešanim blagom na dobrem
prometnem mestu. Cenjene
ponudbe na upravo lista pod
»Trgovce«. 571 3-1

Tražim jednu ovcu podrum-
sku prostorijsko ali v dvorištu
kakov prazni magazin, po
možnosti v sredini grada.
Plačam odstopnino. Posred-
nici dobivajo nagrado. Upite
na Kollar, Oficirski dom.
572 2-1

Oddam v najem velik lokal
za trgovino. Kje pove uprav-
ništvo lista. 566 2-2

Prva slovenska brivnica
se slavnemu občinstvu pri-
poroča. Za točno in čisto
postrežbo se jamči. Fran
Novak, brivski mojster,
Aleksandrova cesta št. 22
(prej G. Gredlič). 243

Išče se stanovanje z 2-3
sobami, kuhinjo in mogoče
z vrtom v mestu ali okolici
lahko pol ure oddaljeno.
Ponudbe na upravnništvo pod
»Stanovanje«.

Meblovano mesečno so-
bo išče stalno nameščen
gospod za takoj ali pa vsaj
s 15. septembrom, če mogoče
bolj v sredini mesta. Po-
nudbe pod »Soba« na
upravo tega lista.

Benzin,
petrolej,
gonilno olje,

strojno olje,
cilindrovno olje,
tovor mast,

kolomaz,
vazelin,
olje in mast za usnjare

dobavlja promptno

„Mineralna rafinerija“ Dravograd

Dopise na centralo v Mariboru.

12-10

Telefon št. 80.

Brzjav. Rafinerija.

Otvoritev trgovine!

Naznanjam uljudno cenj. p. n. občinstvu iz
Maribora in okolice, da sem s 1. t. m. zopet otvo-
ril svojo

trgovino z manufakturnim blagom.

Opirajoč se na moje svoječasno znano dobro
in realno trgovsko poslovanje, upam, da mi bojo
moji cenj. odjemalci tudi še v prihodnje izkazali
svoje zaupanje ter se priporočam 563 3-3

z odličnim spoštovanjem

Josip Susterič, Maribor, Glavni trg 17.

Govorite povsod slovenski!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Plju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi.
proti trimesečni odpovedi s 2 in četrt odstotkov letnih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., celokupna menice, do-
vize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čelke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predlume na vrednostne papirje
in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.

Telefon št. 375

Spedicijska vseh vrst. o Sprejemanje blaga v skladišča.
Zacarinjenja in zavarovanja. o Mednarodni prevozi.

:: Spedicijsko dostavno podjetje južne železnice. ::

„BALKAN“

MARIBOR

Pisarna: Aleksandrova cesta 13. — Skladišča: Aleksandrova cesta 70, Korotška cesta 19.

Centrala: LJUBLJANA. — Podružnice: MARIBOR, BEOGRAD, ZAGREB, TRST, WIEN.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.